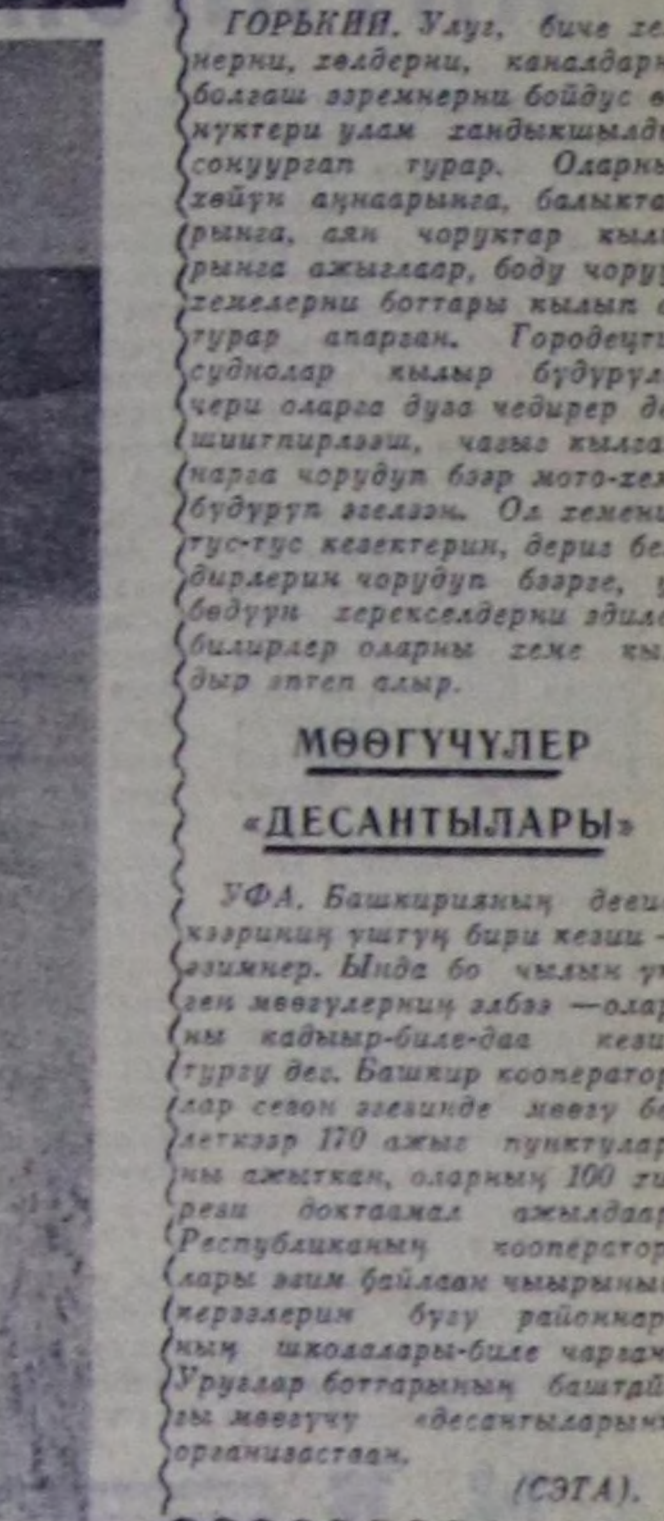

ружар соттарынын баштап
гы мөөсүмү «бесантыларын»
организастан. (СЭТА).

ружар соттарынын баштап
гы мөөсүмү «бесантыларын»
организастан. (СЭТА).

УЛАМ ШЫНАРЛЫГ, МАССАЛЫГ БОЛДУРАР

Масса-политиктиг
ажылдын
дуржулгасындан

Бистин Каз-Хем районда мал чөмөрүнүн белеткели түлүк үзүндө чөпүр турар болган тараа ажал алышкыны баа эгелеп турар. Улус ажал-агынын бо чутула кампактарына-биле холбаштыр чөпүнү өртүзүп чорутар масса-политиктиг ажалдын пазын бистин партия организационунга ажалды кылган турган. Оон күтсөдөйүн дуга-йында чүнү чутаалап болуру?

Хамкын мурнуна В. И. Ленинни төртүтүгөн хуну-ден бээр 100 чыл болуу оонга холбаштыр социалисттиг чарышты калыптан болган оон чөмөдөйүн ажал-ишчи бүрү-дүгө харын-на агитаторлар, пропагандистер чөдөр дээр-ин билер бис. Социалисттиг чарыштыг негелдерин ажал-ишчилерин кижж бүрүзүгө тайылбырлап бээр талазы-биле бистин агитаторларына-биле болган пропагандаларын кол рольду ойнар апары билдин-тир.

Социалисттиг чарыштын түн-нелин бо чыгы уде оон хон-гаш-ла үндүрү турар кыл-дыр шиптирлөөн бис, ыччаар-га дүжүт ажал алышкыны эгелей бээр, ол түннелерин беш хонгаш-ла үндүрү. Бо талазы-биле байдал «Тиле-гез», «Кызыл туку», «Комму-низмче орук» колхозтарда өс-көлдөрү дээр чөпүр турар. Оон-биле казы социалисттиг чарыштын тилекедери-не ха-марыштыр илг бериниш ха-

нит кемчелерин алыры көр-дүгөн. Ол чүл дээр, тиле-ктерге кызыл тукуштарын-ны, ычмактерин баа акша шаңналарын тыпсыры болуу.

Чон ортузунга масса-поли-тиктиг ажалды дөштүг кыл-дыр организастар сорулга-би-де агитаторларын, агитатор-дустар, хана солуннар реда-кторларын чөвүлел хуралын чер-чеге чоруткан. Оон бир өөрүчүт түннели болза мал чөмөрүнүн белеткелине тур-рарларга болган меканизат-орларга бекеттер, лекциялар кызырынын талазы-биле ажалдын шиптирлөөн болуу. Бо талазы-биле «Ленинчи орук» колхозта эки.

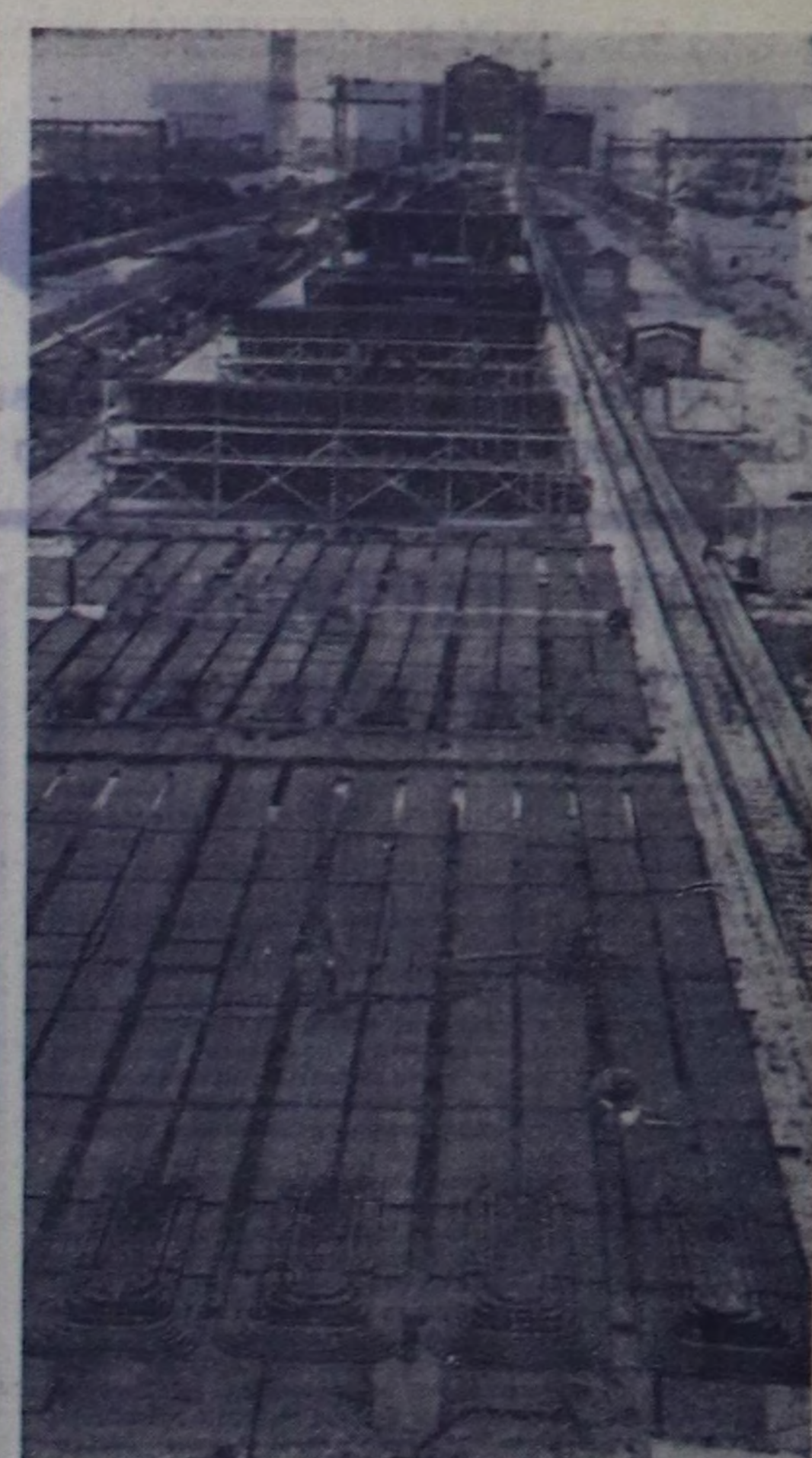
Солуннар, «журналдарын колхозтарга хунуун чөдөрүп турар болган амга чөдөр бо ай-тырыга хамаарышкан хомудал чок болуп турар. Тараа ажал алышкыны массалыг эгелөөн-де хову турлагарына көртү-зүт сабыраларын тургуску-лаар болган чамдык черлерге ажал алышкыны эгелөөн-де чергелештир, чижээлээр, «Кызыл туку», «Тилекез», «Коммунизмче орук» кезде ажал-агы артылганда бо ажал доозулган.

«Билг» нитилелдин чө-рчөдө организационун ажал алышкыны эгелөөн-де масса-политиктиг ажал-чааа туду-рунун кемчелерин алган, Олар ол өйдө лекциялар ном-

чуруну, бекеттер болган илеткедөр кызырынын тала-зы-биле тодарыг планарын турар, оларын хурелдеринде нитилелдин ажал-бүрү кезде кирген, чижээлээр, кезде ажал-агынын тусай ар-тименттер, амчлар, башкы-лар, «Билг» нитилел органи-зационун доктаамал илет-кед кызыл кижилерин партия райкомунун бюрозунда бады-лаан. Илангыя чер-чеге ам-члар боттарынын графитин боттарынын бирги болган үшкү патинчаларында чөчө үнүп, амчар болган лекция-лар, бекеттер кызыл ажалды организастар турар.

Бригада, хову турлаа бүр-зүгө хамаарыштыр көжүр чө-рүтүр бекеттер организастар, олар беш хонгаш-ла ном-нары солуп берип турар кыл-дыр таарыштырган, ситен ке-зиделерин эгелөөн-де бекеттер-де талазы-биле бо ажал чө-рүтүрүмүн багыны хомудан-чыт, ыччаар тараа ажал алышкынында бо мазл боттары, чөтө дөштө ыччаар-да кижилер хову турлагары-на массалык-биле чыгып келир болган.

Районун «Культура бажы-ныч чамдык агитаторларга-на организастар, ол чыл-ды өртүр ажалда болган оон составы үртүлчү өскөрлү, чартынын турар, чөтө дөштө оон киржикчилер ажал-бүрү алган, организацион чөдөр-инде ажалдап турар болганда,

Эстон ГРЭС-тин тудуужулары 1969 чылда баштайгы ийи энергоблоку ажаллап кирер. «Севалэнергомонтаж» участо-тун монтажчылары бир шак дургузуда 440 тонна бус ажалдап үндүрү берги көтө агрегалык монтажын ноябрь-да доозар деп чутаалап алган.

ЧУРУКТА: бирги көтө агрегалык ителге шөлүндө.
П. КУЗНЕЦОВТУН фотоу.
СЭТА-ның фотохроникасы.

Сентябрьга уткуштур

1967—1968 өөредилге чы-лы доозулган. Район школа-рынын 7019 өөреничилерин-ден 244 кижж көчүрү ак, 1182 кижж өөредилге эки дооскан. Район школарын-нын өөредилге деңгели 88,4 хуу болган.

Өөредилге-кижизилге та-лазы-биле эки түннелерин Бажын-Алаак, Ийе ортукм школары, Тене-Хая, Хер-Тайга, Сут-Хая, Шени сес чыл школары чөдөр алганар. Бо школарга өөреничилерин бүрүн хаара туттуган, ак-заменирге хам болган бис-жык билдиги аларын. Ол школарын өөреничилерин хундулаач, чурум-сагы-галыг, башкылар коллектив-тер өөредилге-кижизилдиге ажал дөштө шөдүрү ажалдап, ала-нелер-биле, ол ычмак аластан дашкар ажалдарын багыт эвес организастар.

Район школарыннын 78 башкылары, класстарын уур-туучу башкылары өөредилге-кижизилдиге ажалдарын бекит деңгели дөштө кызым-а ажалдап, эки түннелерин чөдөр алган. Оларын нитиле Сут-Хая 8 чыл школарын өөредилге эртелекчи болган өрүс ул башкыны А. Сары-лар, Чалаанын №3 школа-сында И. Капустина, Баян-Тала сес чыл школарын матема-тика башкыны В. Сат, Бажын-Алаак школарын химия баш-кыны И. Боржак, Хер-Тайга школарын өрүс дөштө башкыны Э. Куулар, Чыргакы школарын дөртүк класстарын башкыны Д. Куулар болган өскөдөр-да. Олар улус өөредилгенин хөрө дөштө ак-сеткилг, сагыш чөвөнтү ажалдап, өзүн өөр салгалыч-ларын кижизилдиге билгин, күжүн харам чөккө берип тур-рар.

Эрткен өөредилге чылы доос-туу билек, школарын дик-

ректорлары, башкылар коллек-тивтери чаа 1968—1969 өөре-диге чыгына школарын утерлгит бекеттеринин хө-рөччө киргенер. Ам уде школарын хөй кезин чаа өөредилге чыгына бекеткели дооскан. Хайыракан, Тене-Хая 8 чыл школарын шинар-лыг бекеткедөр кылдырган. Шени, Баян-Тала 8 чыл, Бажын-Алаак ортукм школа-рыннын септелгенин кол ажалдары доозулган.

Бо чылын школарын ху-лөп алырын комиссияны школарын чүтө эки ыч-нарыг септелгенин көр эвес, школарга эржеж чутула спорт болган география шөд-дөр, ол ычмак практиктиг ажалдар-биле холбашкан өр-тементтерин тусай кабинеттерин бар чөгүнчө база өске-да чүдөдөргө улут кичээл-ейни салыр. Илгит турбур-же чамдык школарга септел-ге доозулган болган байдал бер-ге. Илгитларга Чалаанын №1, 2, 3 база Хорум-Дар шко-лары хамаарыр. Ол школа-ларын бус-биле чыгыр ода-га системалык-биле хандырар. Ол одага системалык ту-дусуку доозулган турар. Оон саадап турарын чыда-гааны бөтөрө, көтөдөрүн чогууда. 1968 чылда көрдүг ажалдар материалдарга чы-гырларга аныкталган. Ил-дыг болза-да, республиканын хандырларга организацион материалдар-биле хандырар саадыл турар.

Школарын одага чүд-дөрүн бекеттерин, өөртү-рүн чамдык ажал-агынын илгит ууртукчулары чүтүл-га кичээлг салып, боттуг дуа-зын чөдөр турарлар. Чижээ, «Болшевик», «Искра» колхозтарын даргалары өштер Д. Куулар, Д. Насып-Доржу школарын одага чүдү-биле хандырар эки организастар.

Район школарынга бекет-

кезе чогуу 7070 кубометр ыштат школар деңгелерин-де 5000 ажал кубометр ышт дүжүтүгөн. Хөмүр-даш бекеткели ооктун чөпү, чүтлө 1100 тоннаы школар де-висээринче өөртүр чөдөр. Чалаанын №1, 2, Бажын-Алаак, Хорум-Дар, Кеген-Бу-лак, Сут-Аксы школар ажал чүтү-биле бүрүн хандыртыл-ган. Иччаарга Ак-Даш, Чыргакы школарыннын дирекцалары одага чүтө бекеттеринче кошка кичээлг салып тур-рар. Ак-Даш—бекеткели 250 кубометр кижинин 30-не ку-бометрин, Чыргакы — 100 ку-бометрин бекеткеп алган, ам-да 250 кубометр тайлаа чыт-тышкан. Ол школар бир тонна-даа хөмүр-даш бекеткеп албаан.

Чалаа хоорайда 90 орун-дугу турлар садынын тудуу-кун доостун, улавас ажалла-га хулааттылар. «Искра» кол-хозта 320 урулар өөренир чаа школарын тудуу. Чалаанын көжүр чөртүр механизастат-тыгтан №463 колонизацияны тудуужулары доозуп, ам ишти-ни дериништин, төп одага системалык кылып турар. Ба-ян-Тала школарын сеп-телгези үзүлгит кылдырган. Ил-да бус-биле чыгыр ода-га системалык кылдырган. Ол школа чаа өөредилге чыгына

ажын ажалтынарына белеп. Ол колхоз (баштаар чөд дарга-ын М. Мирчин) школга чүткө автомашиназын тусайлап бер-ген. Ийе ортукм школарын алгыдарына ажалдар кылды-ган. Дөртүк класка болган куш-культура таласын негел-де тудут доозулган. Ол чаа негел-де өөредилге шиптирлөөн-ган, ыччаар-даа цемент чогу-нун харазы-биле одага чө-ринин тудуу саадып турар. «Ты-на» совхозун Хөндөргө сал-бырында 160 кижж өөренир школарын тудуушкуну чөпүр турар. Ол школарын одага чүтүл өөртүрүп турар.

Чаа өөредилге чыгына бекеткедери чөдүлганында ам-даа чөтөстөр бар. Ону чыл-дап, школарын септел-генин дүргөдөргө район-ун улус өөредилге кылдын, колхоз, совхозтарын уур-тукчулары, партия организаци-оннары кемчелерин ап тур-рар. Школарын өөредилге черекелери-биле чөтөдөр, өөреничилерин чылаады чөдөшкүнүн чөдөрү-биле ууртукчуларын бүртүк дапыла-ры, башкы кадрларын чөтө-дөргө чөпүр турар.

И. ШОЕВ,
Чөөн-Хемчик райкукомунд
улус өөредилге кылдынын
өргөлекчи.

Кызылдың ийи аатотранспорт будурлгезинде токар Татьяна Конниеванын эки ажалын өөрү мактап турар. Ол дөрт чыл бурунча септелчилер коллективин кешжуну аларан. Бекит мергежил-диге, дүржүлгелге шиптер Татьянага дуулаагы, ор-го-сүмөни катканнар. Оон кызыма, ажалыгы ха-лас барбаан. Конниева ам коллективтин эң эки то-карларыннын бирээзи.

С. ФЕОКТИСТОВТУН фотоу.

Акша шаңналын алган

«Кызыл үлөтүр тудуу» өргөсалин коллектив ийги квар-тала Бүгү-эвеле социалисттиг чарыжыга мураккай коллек-тивтерин бирээз болуп үгөн. ССРЭ-ның Аар үлөтүр буду-рулгелеринин тудууларын министрствоу болууну шүтүмү-да тудут организационун социалисттиг чарыжын ийги квартал түннелин үндүргөн. Ол чарышка «Кызыл үлөтүр ту-дуг» өргөсалин коллектив Бүгү-эвелеге үшкү черин ээлээ, 1500 рубльдин акша шаңналын алган.

АНТИКОМУНИЗМ — ИМПЕРИАЛИСТИГ РЕАКЦИЯНЫН ЧӨПСЭЭ

Империализмдин туружу бо-жоннаа, делегей капитализм-нин кризис ажалына, соци-алисттиг чурттарынын экономик-тиг болган политиктиг күчүтү, оларын үлөтүр-чизинче рес-посудуучу салары өсөсү тур-дугу, кижилерин улаа-салыжы дөштө, массаларга идея талазы-биле салдар чөдөр дөштө им-периалисттиг реакциянын дем-сели улам чиделген.

Идеологтук демиселдин ай-тырылгына, антикоммунизм-ин сойгалып илердеринде деле-гейин коммунисттик шипчээш-книг аажок улут кичээлгенин салып турар. Коммунисттиг бол-гаш ажалын партияларын төлөкчелеринин Чөвүлел хуралын (1960 чыл) Мезе-делдине чутаалап турар бол-за: «Ажалын чондарын эрге-ажактары чөдөшкүнүн кат-галарын, табынын камгалар-нын хөрө, ажалын ангы-нын социалисттиг идеяларын боттадарымы антикоммунизм-ге — массаларын социализм-де чарыштырырга буржуазия-нын ажалдап турар хоран-тыг чөдөргө, уду шип-тиг дөштө демиселде негеп турар.

Амгы үеги антикоммунизм-ин одага чүдүлгөн. Антико-мунизмде эволюция делегейде болган өскөрлөкчирин-биле тайылбырлаттылар. Бистин үе-исте марксизм-ленинизм чүтө-

теория эвес, амдыралдын бо-ду-дур, ол болза чүдүлүг соци-алисттик система-дыр, ол болза делегейин революстуг шип-чээшкни-дыр. Иччаарга хо-гун-на оон ужурунда амгы үе-ни антикоммунизм бистин те-ориясыны хамыраа соци-алисттиг тургузушкуну, прак-тиказын чүтүлгө, депшиленг-күштеринге удуу соодайы тур-рар коралакчы ажал-чоруду-лганы кылып турар.

Амгы үеде идеологтук де-миселдин айтырылгына нитиле-л хөтүлгөдөлгө субъективтиг факторун ролунун бөдөлгө-биле база онза ужу-дузалап болу берген. Капиталисттик сис-тема социал революциянын өс-көдөрүн чөтөш чыгып кел-ген. Ам чамдык чурттарга ол революциянын хуузааы деп-шиленг күштерин организасты-нын хире-чөдөргөдөн оларын чыгыс эвинден, ме-дерелдиги чөдөрүн деңгелин-ден хамаарыр. Моон ужуру-дан империалисттер массалар-нын мезерелин хоронаарын оларын революстуг идеяны боолдарын кажынышала-даа артык орадаагып турар.

СЭКП-нин Программанын ийги үзүлгө төгүт байланыш-тыг илгитин аналган бери-лаш, амгы үеги антикомму-низмдин билгилгенин тода-раткан, оон империализмдин

дырарыне болган будуулар-ыне, капиталисттик монополия-ларга удуу демиселге оларын каттыжарып болдурбазыне у-ландырган. Социализмдин деле-гей системалык удуу хорал-гыч ажалды кады чорудар, хөжүр эгелеп овар чурт-тарга хамаарыштыр шаа-жылачы үлгүдөшкөн. Ийи-дегей реакциянын чаа «иде-тиг эволюция» тургуура дугу-ты империалисттерин орада-жышкылар баа-ла анти-коммунизмдин илерээшкни бо-лур-дур. Илгит ажалыг орада-жышкыларын көсүчү жөзө болза социализм чурт-тары болган национал-хостал-галыг шипчээшкни удуу ар-рессияны калыптарыга ажал-латтынын турар шерг-политик-тиг эвинден болуп турар. НАТО, СЕАТО, СЕНТО болган өске-даа агрессия эвинден антикоммунисттиг улаанышкы-нын чажырагы биз импери-алисттер орадашпайн турар-лар.

Амгы үеги антикоммунизм-ин идеологиянын онзагыл-деңгээ чүл? Антикоммунизм-ин кол утказы социалисттиг тур-гузугу нүгүлээр. коммуни-сттиг партияларын политика-ны болган чыс сорулгезин, мар-ксизм-ленинизмдин өөргөли ий-биле хамыдары болуп турар,

Шинида совет экономика-капиталисттиг ажал-агынын өөдөлгөн темперины арк ажал турар темпери-биле бу-рунгалар келген болгай. Ба-рын чүткө чүвени улаап бо-дур буржуазия идеологтар эко-номика талазына тулуучуку-га капитализмдин уутуру ту-рарын биле турар ажаларан. Ийи антикоммунизмдин про-пагандисттер нитилелде поли-тика талазы-биле организаста-рынын болган улаа-болал та-лазынын үнелг чүдөрүн айтырларын бирги чөтө тур-гуу эгелер бергенер. Ол айтырлар (хосталга, демок-ратия, кижини сагыш-сеткай байлаа) амгы үеде идеоло-гтук демиселге кол чөдөр ээлеп турар.

Амгы үеде социал депшиле-тин бүтү-лө дайынныгы: сая-сат харааачылар, шерг баш-кылар, финанстер, каргыс ша-жынылар, колонизаторлар, по-мещиктер, империалисттиг реак-циянын бүтү-лө идеилг болган политиктиг дуулаачыларын ан-тикоммунизмдин бачыттыг ту-гууну алаагы каттыжын дээр-зин СЭКП-нин Программанын-да демделгез.

Антикоммунизмде удуу де-мисел чөдөшкүнүн чөдөрү дээр чөтө антикоммунисттиг пропагандалыг мекени бекит-калдарын болган чүвениг у-

